

Země jižního Kavkazu na žebříčku vnímání korupce

Mezinárodní organizace Transparency International zveřejnila index vnímání korupce za rok 2012. Gruzie poskočila o 13 míst nahoru a skončila na 51. pozici žebříčku, dvě místa před Českou republikou. Arménie si od loňska polepšila ještě výrazněji, ale skončila až na 105. místě, Ázerbájdžán se umístil 139. společně s Pákistánem a Nigérií.

(EN) <http://www.guardian.co.uk/news/datablog/2012/dec/05/corruption-index-2012-transparency-international>

V Gruzii se zvedla vlna zatýkání bývalých politiků a úředníků

Gruzii hýbou zprávy o zatýkání mnoha bývalých čelních státních představitelů a blízkých spolupracovníků prezidenta Michaela Saakašviliho. Začátkem listopadu byl umístěn do vazby bývalý ministr vnitra Bačo Achalaja kvůli podezření z podílu na mučení vězňů zachyceném na videonahrávce, která způsobila skandál a řadu demonstrací před říjnovými parlamentními volbami a donutila Achalaju rezignovat na post ministra. Podle obžaloby měl bývalý ministr vydat přímé rozkazy k natočení inkriminovaných videí.

Bývalý šéf generální inspekce ministerstva vnitra Tengiz Gunava byl zatčen kvůli podezření ze zpronevěry tří tisíc litrů benzínu. Již v polovině listopadu byl umístěn do vazby kvůli údajnému nelegálnímu držení zbraní a drog, ale byl propuštěn na kauci. Dle jeho obhájce mu zbraně i drogy někdo podstrčil.

Během listopadu bylo do vazby umístěno dalších více než deset politiků a úředníků, například Mamuka Chvedeliani, bývalý šéf oddělení ministerstva vnitra v Borjomi podezřelý z mučení zadržených, tři dozorcí vězení Gldani 8 obvinění z umučení podezřelého k smrti, vrchní tajemník úřadu města Zestaponi, někdejší ministr obrany Irakli Okruašvili nebo bývalý ředitel gruzínské vodárenské společnosti.

Zatímco nová gruzínská vláda označuje zatýkání za obnovení spravedlnosti a zákrok proti korupci a zneužívání moci, dosavadní lídři hovoří o vyřizování účtů a politicky motivovaném „honu na čarodějnice“. Události vyvolaly v zahraničí znepokojení, zda nedochází k selektivním procesům vůči politickým oponentům. V tomto duchu se vyjádřili mimo jiné zástupci administrativy Spojených států Amerických či NATO.

(EN) <http://www.rferl.org/content/former-georgian-interior-minister-connected-to-prison-scandal-arrested/24762932.html>

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/23057/>

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/22818/>

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/22861/>

(EN) <http://www.rferl.org/content/another-georgian-official-detained/24785789.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/tbilisi-water-head-arrested/24777633.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgian-ex-defense-minister/24776575.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/senior-us-official-warns-against-creating-perception-of-selective-justice-in-georgia/24776141.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/nato-chief-concern-over-georgia-arrests/24768707.html>

Stávka horníků z Tkibuli

Horníci z Tkibuli se bouří proti uzavření jednoho z tamních dolů, a také proti zákoníku práce, který přijala Saakašviliho vláda v roce 2006. Horníci shromáždění před gruzínským parlamentem kritizovali zejména možnost zaměstnavatele bezdůvodně propustit zaměstnance bez předchozího upozornění, a také nedostatečnou ochranu odborářů. Kromě toho vyhlásili stávku, nakonec ale došlo k dohodě s vedením firmy Georgian Industrial Group: zvláštní komise, které budou důvěřovat obě strany, prověří stav dolu a rozhodne o jeho uzavření nebo pokračování těžby. Důl je totiž podle zástupců firmy v havarijním stavu.

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/22996/>

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/23015/>

Amnestie?

Gruzínský parlament vytváří ve spolupráci s akademickou obcí a nevládními organizacemi koncept amnestie, která by se měla týkat všech vězňů. Více má zmírnit tresty ženám, mladistvým a těm, kdo byli odsouzeni za ekonomické trestné činy. Gruzie je třetí zemí na světě s největším počtem vězňů na počet obyvatel. Parlamentní komise pro lidská práva, složená ze zástupců různých lidskoprávních organizací, zároveň připravuje seznam politických vězňů. Našla jich už 184. Jedná se například o lidi odsouzené po loňských protestních shromážděních.

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/22918/>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25462>

V Gruzii porostou důchody

Dle vyjádření nového vedení ministerstva financí se od nového roku zvýší minimální gruzínský důchod pro osoby nad 67 let věku na 150 gruzínských lari (tj. asi 1.800 Kč). Ještě před půl rokem činil minimální gruzínský důchod pouhých 100 lari (1.200 Kč).

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25447>

Vstup do Abcházie z Ruska je stále postihován

V Batumi byl zatčen a obviněn z trestného činu občan Ruské federace, který zřejmě vstoupil do Abcházie z Ruska a nikoliv z Gruzie a porušil tak zákon o okupovaných teritoriích. Rusovi Valentinovi Kistanovovi hrozí pokuta nebo 2 až 4 roky vězení. Povolební naděje na zlepšení dialogu gruzínské vlády s Abcházií a Jižní Osetií a především odstranění praktických překážek, jako jsou právě problémy s pohybem osob, se mírně zmenšují. Premiér Bidzina Ivanishvili se v listopadu nechal slyšet, že jeho vláda bude usilovat o znovuzískání kontroly nad oběma separatistickými územími.

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/23030/>

(EN) <http://www.civil.ge/eng/article.php?id=25475>

(EN) <http://www.rferl.org/content/georgia-ivanishvili/24779062.html>

Abcházie zvyšuje tlak vůči mezinárodním organizacím

Abchazský prezident Alexandr Ankvab vyjádřil nespokojenost s prací mezinárodních nevládních organizací v Abcházii. Symbolicky tak potvrdil tlak, který v poslední době abchazské vládnoucí struktury vyvíjejí směrem k mezinárodním organizacím, které v zemi působí. Vládnoucí představitelé Abcházie chtějí mezinárodní nevládky vytěsnit do galského okresu hraničícího s územím ovládaným Gruzii a chtějí jejich činnost nasměřovat pouze na humanitární a infrastrukturní projekty konzultované navíc s vedením země. Postoj vedení Abcházie dle některých komentářů z řad neziskových organizací či nezávislých médií povede k další izolaci země a je motivován snahou abchazských představitelů mít pod kontrolou mezinárodní styky a snahou připodobnit svoje vztahy vůči neziskovkám k postojům Ruské federace.

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/content/article/24757974.html>

(RU) <http://news.mail.ru/politics/10722304/>

(RU) <http://www.ekhokavkaza.com/content/article/24779813.html>

Abcházie: ženy a moc

Nový osmiminutový film tří abchazských novinářek popisuje situaci v Abcházii, kde tradice vytvářejí ženám překážky v angažování se v politice a ve vysokých kariérních pozicích obecně; veřejně je akceptováno jen působení žen v neziskových organizacích. Film byl natočen v rámci projektu „The Voice of Change“ organizace Women Connecting for Peace a je [ke shlédnutí na Youtube](#) (v ruštině s anglickými titulky).

(EN) <http://iwpr.net/report-news/abkhazia-women-dont-fight-top-jobs>

Červený kříž dokončí v Jižní Osetii projekty na lepší zásobování vodou

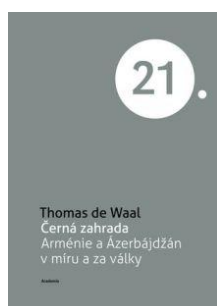
Mezinárodní červený kříž tento rok dokončí projekty na zlepšení dostupnosti vodních zdrojů v jihoosetinských vesnicích. Díky tomu vzniknou nové systémy zavlažování, i nové zdroje pitné vody. Například ve vesnici Kornis byl za posledních 15 let jediným zdrojem pitné vody kilometr vzdálený pramen, k němuž museli obyvatelé docházet s nádobami.

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/22889/>

Arménie chce zvětšit kontrolu nevládních organizací

Arménská vláda tvrdí, že chce prostřednictvím strategie rozvoje neziskového sektoru podpořit rozvoj nevládních neziskových organizací (NNO), ty jsou však vůči takovým krokům nedůvěřivé. Podle nich se jedná pouze o snahu více kontrolovat jejich aktivity. Plán počítá s vytvořením „Národního fondu podpory občanské společnosti“, skrze nějž bude vláda přidělovat peníze vybraným organizacím. Vládní představitelé argumentují, že již objevili okolo 400 nesrovnalostí ve struktuře NNO a nevidí důvod, proč by se je neměli snažit napravit. Představitelé předních arménských NNO však tento plán označují za znepokojující a navíc nelogický. Podle nich představuje zbytečné omezování sfér působení NNO. Právní změny chystané na základě vládní strategie mají například usnadnit státním orgánům zrušení NNO, což mohl doposud nařídít jen soud.

(EN) <http://iwpr.net/report-news/armenia-moves-control-ngos>

Nejen do čtenářského deníku

Na pultech knihkupectví se objevil český překlad knihy Thomase de Waala *Černá zahrada*, s podtitulem *Arménie a Ázerbájdžán v míru a za války*. Autor, britský novinář, který oblast jižního Kavkazu velmi dobře zná, shromáždil velké množství dokumentů, uskutečnil desítky rozhovorů s aktéry karabašského konfliktu a opakovaně navštívil území všech zainteresovaných stran. Knihu vydalo nakladatelství Academia v překladu Petrušky Šustrové. Ta připravila pro Český rozhlas již v polovině t. r. zvukové představení knihy. K poslechu v archívu Českého rozhlasu.

(CZ) <http://prehovac.rozhlas.cz/audio/2652747>

(CZ) <http://www.academia.cz/cerna-zahrada.html>

Fotbalová přestřelka

Asociace fotbalových federací Ázerbájdžánu (AFFA) poslala na mezinárodní fotbalovou federaci FIFA a Unii evropských fotbalových federací (UEFA) protest proti konání přátelského fotbalového turnaje mezi týmem Abcházie a Náhorního Karabachu v hlavním městě této neuznané země Stepanakertu. Ázerbájdžán informoval mezinárodní fotbalové federace, že Náhorní Karabach je z pohledu mezinárodního práva součástí Ázerbájdžánu a nemá tedy právo organizovat vlastní přátelská fotbalová utkání. Fotbalová federace Náhorního Karabachu oproti tomu plánuje do budoucna uspořádat mezinárodní fotbalový zápas s týmem Uruguaye. Fotbalový tým Abcházie zase požádal FIFA, aby mu umožnila organizovat mezinárodní fotbalové turnaje, obdobně jako tuto možnost dostal fotbalový tým Kosova.

(RU) <http://www.yerkramas.org/2012/11/30/azerbajdzhancy-pozhalovalis-v-fifa-i-uefa-na-match-v-stepanakerte-arcax-karabax-abxaziya-vperedi-match-s-urugvaem/>

(RU) http://rus.ruvr.ru/2012_12_08/Abhazija-sbornaja-est-a-igrat-ne-s-kem/

zdroj: irfs.az

Represe proti svobodě shromažďování v Ázerbájdžánu pokračují

Organizátorům a organizátorkám demonstrací, které budou označeny za nepovolené, hrozí nyní pokuta až 10.000 dolarů. Pokud budou mít navíc účastníci nebo účastnice u sebe jakoukoli zbraň, mohou být potrestáni až třemi lety vězení. I proti tomuto novému nařízení se v listopadu v Baku pokusili zejména zástupci a zástupkyně opozice protestovat na další protivládní demonstraci. Ze zúčastněných 100 osob jich 30 bylo zadrženo, někteří novináři fotografující nebo natáčející zatýkání byli zbiti. Dle

opozičních zdrojů bylo zadrženo více než 60 osob.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-protest/24758678.html>

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbaijan-opposition-protest/24773835.html>

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.ru/articles/22922/>

Největší KFC se bude otvírat v Baku

Ázerbájdžánské hlavní město Baku našlo svérázný recept na využití architektonicky významných budov. Fastfoodový řetězec KFC otevře svou největší pobočku v historické budově vlakového nádraží Sabunchu z roku 1926. Budova nabízí celých 1,600 m² a tvoří tak největší z 18.000 poboček

KFC ve 120 zemích světa. Provozovna by měla pojmout až 300 lidí a v plánu je cca 1,5 milionu vydaných jídel ročně.

(EN) <http://www.rferl.org/content/kfc-biggest-in-the-world-baku-azerbajian/24768712.html>

Mexiko city chce odstranit sochu Alijeva

Poradní komise Mexiko City vydala doporučení odstranit sochu ázerbájdžánského prezidenta Alijeva, která stojí na hlavní třídě mexické metropole. Socha by měla být přemístěna na jiné méně významné místo. Ázerbájdžán investoval 5 mil. dolarů do renovace okolí a parku Mexicko-ázerbájdžánského přátelství. V reakci na toto usnesení Baku nyní vyhrožuje uzavřením ambasády, zhoršením vzájemných vztahů a dokonce i zastavením ázerbájdžánských investic v Mexiku. Obránci lidských práv jsou sochou autoritáře pohoršeni.

(EN) <http://www.rferl.org/content/azerbajian-mexico-aliyev/24779864.html>

Rozpadající se domy na ázerbájdžánském venkově

V okrese Goranboy v západní části Ázerbájdžánu je po sérii záplav a zemětřesení v posledních letech mnoho domů ve stavu blížícímu se zřícení. Jejich obyvatelé si opravu nemohou dovolit, vláda se však brání, že na opravy také nemá prostředky. Místní se často bojí nechávat své rodiny v polorozpadlých domech, které již nejsou bezpečné či ani obyvatelné. Obzvláště problematická je situace uprchlíků z Náhorního Karabachu, jichž se v regionu poblíž karabašské hranice nachází mnoho. Nevládní organizace uvádějí, že i v případech, kdy fond na opravy existuje, nemusí se prostředky dostat ke každému, kdo je potřebuje. Po povodních v roce 2010 mnoha postiženým nezbylo, než se domáhat nároku na finanční pomoc před soudem.

(EN) <http://iwpr.net/report-news/collapsing-homes-rural-azerbajian>

K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na

<http://www.cestainiciativy.cz>

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ

tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: martin@nesehnuti.cz

<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli: Martin Hyt'ha, Jana Kotrbová, Milan Štefanec

Poznámky:

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými znepřátelenými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vzhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezaujaté. V žádném případě to neznamená, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stepanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.